OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 67 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 23 AUGUSTUS.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen werdt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

VRIJE EN GEDWONGEN SUIKERKULTUUR.

De zesde alinea van Art. 56 van het *Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie* schrijft voor dat moet worden voorbereid eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten met de betrokkene gemeenten en personen, als overgang tot eenen toestand, waarbij de tusschenkomst des bestuurs in zaken van kultures zal knnnen worden ontbeerd.

Algemeen bekend is het dat reeds, vóór de aanneming van dit Regeringsbeginsel, van regeringswege eene Commissie was ingesteld, aan welke een onderzoek was opgedragen, uitsluitend den staat der suikerkultuur en bereiding ten onderwerp hebbende. Die commissie, bij besluit van den 8sten December 1853 N°. 10 ingesteld, heeft hare taak volbragt en is in gevolge het officieel gedeelte van de *Javasche Courant* van den 27sten Februarij ll. N°. 17 ontbonden.

Gelijk te verwachten was heeft het zoo even vermelde Regeringsbeginsel, zoodra het door wettelijke afkondiging bekend was geworden, aanleiding gegeven van de zijde veler suikerfabriekanten, tot pogingen om met de bevolking vrijwillige overeenkomsten aan te gaan voor den aanplant van suikerriet, en natuurlijkerwijze deed zich de gewigtige vraag voor: *of aan suikerfabriekanten, staande in contract met het gouvernement behoort te worden belet, dan wel kan worden toegelaten, om suikerriet, dat zij boven den gouvernements aanplant hebben verkregen, door vrijwillige overeenkomsten met de bevolking, geslotcn met naleving der bestaande bepalingen, op hunne fabrieken te verwerken tot suiker?*

Deze vraag vonden wij beantwoord door oen Regerings besluit van den 8sten September 1855, medegedeeld in de onlangs in het licht verschenen 3de aflevering van het 2de deel van het *Bijblad op het Staatsblad van Nederlandsch Indie*, welk besluit zoodanige gewigtige regeringsbeginselen omtrent vrije en gedwongen kultures behelst, dat het inderdaad te betreuren is, dat men ongeveer drie jaren gewacht heeft alvorens daaraan openbaarheid te gevsn. Onzekerheid aangaande de denkwijze van de Regering, vooral daar waar het beginselen betreft van zoodanig belang als de uitlegging van het kultuurstelsel, kan immers niets dan verwarring veroorzaken, terwijl het eerder bekend worden van die beginselen voorzeker voor velen de aanleiding zoude zijn geweest om de bedoelingen der Regering en de beginselen in het nieuwe Regeringsreglement nedergelegd, in de hand te werken en te helpen bevorderen.

Wel was het natuurlijk dat de Regering, hangende het ingesteld onderzoek betreffende de suikerkultuur, geene algemeene verordeningen te dezer zake konde vaststellen, en de voorkeur gaf aan eene wijze van behandeling der zaken, waardoor, in afwachting van den uitslag van dat onderzoek, afzonderlijk en naar omstandigheden werd beschikt op elk verzoek van suikerfabriekanten, met het gouvernement in contract staande, om het van de inlanders bij vrijwillige overeenkomst aangeplante suikerriet bij hunne fabrieken te verwerken, doch waartoe moest het dienen om het algemeen onkundig te laten van de algemeene beginselen welke der Regering ten leiddraad verstrekken bij het beschikken op dusdanige verzoeken?

Wij hebben het alzoo alsnog van algemeen belang geacht om de volgende beschouwingen der Regering, als bijdragen tot de geschiedenis van het zooveel besprokene Art. 56 van het Regeringsreglement medetedeelen:

N°. 6 van artikel 56 van het *reglement op het beleid der regering* schrijft voor, dat moet worden voorbereid eene regeling, steunende op vrijwillige overeenkomsten met de betrokkene gemeenten en personen, als overgang tot eenen toestand, waarbij de tusschenkomst des bestuurs zal kunnen worden ontbeerd; terwijl art. 56 van de *instructie voor den gouverneur generaal* bepaalt, dat wanneer tot uitvoering van art. 56 van het *reglement op het beleid der regering* tot eenige verandering of wijziging der beginselen, waarop de van regeringswege uitgevoerde kultures berusten, moet worden overgegaan, daaromtrent vooraf de magtiging des Konings behoort te worden gevraagd; zijnde hij overigens bevoegd de maatregelen te nemen, welke in verband tot artikel 56 van het *regeringsreglement* worden noodig geacht.

Eene toelating als in de hierboven gestelde vraag bedoeld, met de noodige voorzorgen in het belang der bevolking, is bij uitnemendheid geschikt om de regeling bedoeld in no. 6 van art. 56 van het *regeringsreglement* voor te bereiden.

Daarbij is geene sprake van eenige verandering of wijziging der beginselen waarop de van regerinsg wege ingevoerde kultures berusten,— de bestaande contracten blijven onveranderd; de regeling welke het gevolg zal kunnen zijn van het ingesteld onderzoek betreffende de suikerkultuur, wordt in geenen deele geprejudicieerd, integendeel zal die regeling daardoor worden vergemakkelijkt.

Gegronde bezwaren, aangevoerd tegen het toelaten der vermaling van het suikerriet, door vrijwillige overeenkomst verkregen, tegelijk met dat verkregen van den gouvernements aanplant, hebben er toe geleid die gelijktijdige vermaling tegen te gaan, hoezeer daardoor de verwerking van het bij vrijwillige overeenkomst verkregen riet moge worden bemoeijelijkt.

Vele tegen de hierbedoelde vrije kultuur geopperde bezwaren waren overigens niet gebleken te bestaan, noch bij de vrije tabakskultuur, noch bij de vrije suikerkultuur, bv. in de residentie Kadoe, waar meer dan twintig kleine fabrieken bestonden, die uitsluitend suikerriet verwerkten, door vrijwillige overeenkomsten met de bevolking verkregen.

Gedwongen en vrije kultrur nevens elkander is bestaanbaar.

Art. 56 van het *regeringsreglement* wil dat althans vooreerst de vrije kultuur nevens de gedwongen kultuur zal bestaan, en dat worde voorbereid eene regeling van het gouvernement uitgaande en steunende op vrijwillige overeenkomsten, welke regeling niet meer zal zijn dan overgang tot eenen toestand waarbij de tusschenkomst des bestuurs zal kunnen worden ontbeerd.

Het vermalen van suikerriet, verkregen van de bevolking bij vrijwillige overeenkomsten, op eenen suikermolen, waar ter vermaling door het gouverne-

DE TEMPLE.

(*Vervolg.*)

Félicie volgde den raad harer moeder, en gaf den moed niet op. Op den volgenden dag gebeurde het, dat een ondertrouwd paar, uitgelokt door hare koopwaren, wel iets van haar wilde koopen. Deze jonge lieden waren te voet van buiten de *barrière St. Denis* gekomen, waar de vader der bruid een wijnhuis hield. Zij hadden dus reeds, eer zij den *Temple* binnentraden, bijna een uur moeten wandelen. Félicie, die bemerkte, dat het meisje vermoeid was, verzocht haar zoo goed te willen zijn om achter de toonbank op haren stoel plaats te nemen. — Het deed haar leed, dat zij *Monsieur* er geen kon aanbieden, aangezien zij slechts ééne enkele zitplaats had. In één woord, Félicie was zoo lief, vriendelijk en voorkomend, dat Rosalie en haar minnaar bijna het geheele kraampje ledig kochten. De beide meisjes hadden elkander inmiddels hare wederzijdsche geschiedenis verteld, en elkander eene eeuwige vriendschap gezworen.

Sedert kwam Rosalie haar vriendinnetje herhaalde malen in den *Temple* bezoeken. Félicie nam haar nu ook van tijd tot tijd mede naar de kleine, maar nette woning van hare moeder, die een insteekkamertje (*entresol*) in de *Rue Marceau* bewoonde. *Madame* Lebrun, die eene linnen- en wollennaaister van beroep was, ontving de lieve Rosalie met zeer veel vriendelijkheid. Félicie had haar reeds dikwijls van haar vriendinnetje gesproken, dat, naar haar zeggen, van zeer fatsoenlijke afkomst was. De goedhartige moeder verblijdde zich, dat haar kind thans eene vriendin van hare jaren had gevonden. Tot hiertoe had zij met niemand omgang gehad, dan met hare moeder, in wier gezelschap zij, een vrolijk, praatgraag meisje, niet altijd gelukkig kon zijn, aangezien de oude vrouw zeer zwaarmoedig van gestel was.

Rosalie bragt hare vriendin ook naar het huis van haren vader, en verzocht haar eens voor eenen geheelen zondag. „Een geheelen zondag!" riep Félicie in hare blijdschap uit, daar dit de eerste maal was, dat zij uitverzocht werd. Een geheelen zondag! O, hoe gelukkig maakte deze uitnoodiging haar! Met het aanbreken van den lang gewenschten dag stond onze kleine reeds voor haar spiegeltje — het eenige, waardoor hare bevalligheden ooit waren teruggekaatst geworden — ten einde hare schoone haren te vlechten.

De klokslag van acht ure vond onze beide vriendinnetjes voor het altaar van eene naburige kerk geknield, waar de ochtendmis gelezen werd. De pilaren der kerk, die zich in indrukwekkende majesteit rondom verhieven, het zonlicht, dat zich door de beschilderde glazen der kerkramen eenen weg baande en op het mozaïk en den vloer flikkerde, en de beide nedergeknielde meisjes, dit alles vormde te zamen een schoon tafereel. Rosalia was eene brunette, met bloeijende wangen. Even als Félicie was zij een eenig kind; maar zeer ongelijk aan onze minder gelukkige heldin, was zij tevens de eenige erfgename van het niet te verachten vermogen haars vaders. Deze, Dubois geheeten, was een welgesteld slijter in wijnen. Eigenlijk was hij geen Parijzenaar, schoon hij reeds sedert jaren buiten eene der barrières van de Fransche hoofdstad gevestigd was, en wijn en brandewijn gesleten had. Hij bezat echter in zijne geboorteplaats, in de nabijheid van Avignon, eenige vaste goederen, welke hij niet wilde vervreemden: want vandaar trok hij voor een goed gedeelte den uitmuntenden wijn, door welken de *Rencontre des voyageurs* eenen zoo welverdienden roem genoot. Dikwijls hoorde men hem van zijne goederen spreken, en dan was hij gewoon te zeggen: „Mijne landerijen liggen bij Avignon; Avignon is klassieke grond; mijne gronden worden besproeid door de beroemde wateren uit de bron van Vaucluse. Hoe zou ik zulk eene bezitting kunnen vervreemden en verwisselen tegen een onberoemd streepje gronds buiten de hoofdstad, en dat in onzen tijd, nu de zucht tot bouwen en het opwerpen van versterkingen zulk eene hoogte bereikt heeft!" En als hij dan zoo gesproken had, was het steeds zijne gewoonte, om een der liedjes van zijn land te neuriën, waarop dan ten slotte altijd deze opmerking volgde: „Nu, wat er ook met den *Rencontre des voyageurs* gebeure, mijne lieve Rosalie heeft ten minste altijd iets te Avignon, waardoor zij voor armoede zal bewaard blijven."

Dit waren de nieuwe kennissen van Félicie. Welk een genoegelijken zondag bragt onze kleine koopvrouw aan het huis van *Monsieur* Dubois door! O, zij gevoelde zich onuitsprekelijk gelukkig! De tafel prijkte met eenen rijkdom van geregten, waarvan onze arme kleine naauwelijks een denkbeeld had. Daar was eene soep van ossenvleesch, een *bouilli*, toebereid met meloenen, een *poulet aux choux*, een schoteltje gestoofde spinagie, een stuk witte Zwitsersche kaas en een nageregt. De kleine koopvrouw geloofde thans, dat de wensch van haar hart vervuld was geworden, en zij den toegang had gevonden *à la bonne société.* Het was Dubois niet ontgaan, hoe gelukkig hij de kleine Félicie had gemaakt; en om haar nog meer te verblijden, noodigde hij haar tegen der volgenden zondag uit op de bruiloft zijner dochter, welke alsdan zou gevierd worden. — „Omdat gij echter te jong en te

ment geleverd word suikerriet, verkregen door gedwongen arbeid van de bevolking, kan niet worden toegelaten, zonder voorwaarden strekkende tot waarborg van de regten, zoowel van de ten voordeele van den fabriekant werkzaam gestelde bevolking, als van het gouvernement zelf, voortvloeijende uit de door het gouvernement goedgekeurde overeenkomst voor deze onderneming, en welke voorwaarden dus eene aanvulling van die overeenkomst uitmaken;

Bij de behandeling voorts van het verzoek van eenen suikerfabriekant om vergunning tot het vermalen op zijne fabriek van door de bevolking vrijwillig aangeplant en door hem van haar gekocht suikerriet, is, ofschoon in deze sprake was van eene fabriek werkende op eene der nieuw gewijzigde overeenkomsten, waarbij een *vast cijfer van levering* is bedongen, nogthans de meening beaamd, dat men zich ook in dat geval houden moet aan de aangenomen beginselen (zie hiervoren).

De volgende beschouwingen leidden nog tot dit besluit:

a. dat vermits de betaling van het plantloon van het door 's gouvernements zorg aangeplante suikerriet, zich regelt naar de hoeveelheid verkregen wordende suiker, het, ongeacht het gouvernement door de bepaling van een vast cijfer van levering deszelfs belangen heeft verzekerd, in het belang der plantende bevolking verpligtend is te zorgen, dat door gunsten of schikkingen geene aanleiding worde gegeven tot vermindering van het cijfer productie uit 's gouvernements aanplant te verkrijgen;

b. dat nog een geruime tijd zal verloopen, alvorens men er op zal kunnen rekenen, dat vrije aanplant op eene zekere uitgestrektheid gronds, bijv. een bouw van 500 ▢ roeden, in den regel eene productie oplevert, gelijkstaande met en niet aanmerkelijk minder dan de productie van eene gelijke uitgestrektheid gronds, onder toezigt van gouvernements ambtenaren met suikerriet beplant;

c. dat de vermenging der grondstoffen, op de zoo even bedoelde verschillende wijzen verkregen, en gevolgelijk van de sappen uit dezelve geperst, naar aanleiding van de omstandigheid bij § *b* bedoeld, de strekking heeft om de gemiddelde productie van het geheel tot een minder cijfer terug te brengen, en dus om de planters, alsmede de Inlandsche en Europesche ambtenaren, bij de gouvernements-kultures belang hebbende, in hunne inkomsten te benadeelen;

d. dat wanneer niet meer gunstige, hierna te melden omstandigheden aanwezig zijn, die alle op de hoegrootheid van de te verkrijgen productie van gouvernements aanplant van invloed moeten wezen, aan het bezwaar waarop bij § *c* is gewezen, door taxatie te velde van het suikerriet door vrijen aanplant verkregen, bij den aanvang van den maaltijd, aannemende dat die met voldoende juistheid kan worden bewerkstelligd, niet kan worden te gemoet gekomen, aangezien toch.

1°. het bestaan van vrijen aanplant, wanneer de daardoor verkregene grondstof verwerkt mag worden met de grondstof door gouvernements kultures verkregen, aanleiding kan worden, dat de maaltijd van langeren duur zij, bijaldien niet de capaciteit van de fabriek in die mate wordt vergroot, dat het suikerriet van den gouvernements- en vrijen aanplant te zamen gerekend, binnen denzelfden termijn van 4 maanden wordt verwerkt, welke bij de nieuwe overeenkomsten verpligtend werd gesteld, omdat de overtuiging door de ondervinding was verkregen, dat bewerking van het suikerriet gedurende de maanden van het oogstjaar dat het riet voldoende rijpheid heeft bekomen, maar ook nog niet overrijp is geworden, op de hoedanigheid van de verkregen wordende suiker, van beduidenden invloed is; met het gevolg, dat zoolang niet overtuigend is aangetoond, dat de fabriek het vermogen bezit, noodig om de geheele productie binnen den hier bedoelden termijn te vermalen, de vermengde bewerking nadeelig moet zijn;

2°. aannemende al dat opgeheven wordt het bezwaar bij no. 1 van deze § bedoeld, en de fabriek de noodige capaciteit heeft bekomen, om den geheelen gemengden aanplant binnen den gemelden termijn te verwerken, dan toch de massa gelijktijdig te verrigten arbeid door den vrijen aanplant zal worden vergroot, met het waarschijnlijk gevolg, dat het getal vrije arbeiders voor de verwerking van den gouvernements aanplant, daardoor zal worden beperkt en het bestuur te eerder zal moeten aangezocht worden, door gedwongen arbeid daarin te gemoet te komen, terwijl vertraging ook hieruit kon ontstaan, ten nadeele der algemeene productie van den gouvernements aanplant.

Zoolang dus de fabriekant niet kan aantoonen, dat vrije aanplant, gevoegd bij den gouvernements aanplant, binnen den bij contract gestelden termijn van vier maanden kan worden vermalen, en dat hij zonder eenige hulp van het bestuur te moeten inroepen, geheel kan voldoen aan de voorwaarden met het gouvernement bij contract aangegaan, kan geene vergunning verleend worden tot vermenging van de vermaling der gedwongene en vrijwillige aanplantingen bij dezelfde fabriek, tegen taxatie van het suikerriet (vrije aanplant) te velde, bij den aanvang van den maaltijd.

Deze beschouwingen dragen onzes inziens alle kenmerken van billijkheid en toonen de goede gezindheid der Regering aan, om uitvoering te geven aan de ter zake dienende beginselen van het Regeringsreglement, op eene wijze, welke bewijst dat het haar ernstig voornemen is, om bij die uitvoering de belangen der voorstanders eener vrije kultuur zooveel mogelijk met die der bevolking te vereenigen. Het kan dus niet anders of dezelven zullen met genoegen worden vernomen, maar met meerdere belangstelling nog zullen voorzeker de algemeene verordeningen worden te gemoet gezien betrekkelijk de regeling der suikerkultuur, welke een einde zullen maken aan den in zoo vele opzigten nog onzekeren toestand van overgang, waarin deze kultuur nu reeds geruimen tijd verkeert.

Wenschelijk althans achten wij het dat het verslag omtrent het plaats gehad hebbende onderzoek, hetwelk thans het onderwerp der beraadslagingen van de Regering uitmaakt, zoo spoedig mogelijk de strekking moge erlangen om de gewigtige belangen, die aan deze tak van nijverheid verbonden zijn, te regelen op eene wijze, welke den bloei van den handel en de welvaart van den Inlander op eene duurzame wijze verzekert. (*Redactie.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

van den 18den *Augustus* 1858 N°. 66.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Als consul van het Koningrijk Denemarken te Batavia, de heer G. Kinder.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de gewezen kommies voor de komptabiliteit te Bandong (Preanger Regentschappen) J. W. Toorop.

BENOEMD:

Tot assistent resident van Bondowosso (Bezoekie), de assistent-resident van Panaroekan en Bondowosso J. A. Caspersz.

Tot assistent-resident van Panaroekan (Bezoekie), de kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures W. A. Jellinghaus.

Tot tweeden kommies bij de weeskamer te Batavia, de gewezen tweede kommies bij het bureau van de hoofdadministratie der marine G. F. H. Watson.

OP HET RESIDENTIE-BUREAU TE SOERABAIJA.

Tot eersten kommies, de tweede kommies A. W. J. Wardenaar.

Tot tweeden kommies, de derde kommies M. J. Bouwensch.

Tot derden kommies, de klerk C. W. van der Hoff.

BEVORDERD:

Tot kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, de kontroleur der derde klasse H. van Duivenbode Varkevisser.

Militair-Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Z. Ms. militaire dienst, de aspirant-betaalmeester bij de militaire administratie W. K. J. van Bloemen Waanders.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op nader te publiceren voorwaarden, in de maand Maart 1859 te Batavia, voor den tijd van *zeven* jaren, *aanvangende op den eersten Januarij* 1861 *en mitsdien eindigende op den laatsten December* 1867, zal worden uitbesteed de stoompakketvaart in den Nederlandsch-Oost-Indischen archipel, in *vijf* perceelen, namelijk:

Eerste perceel.

De vaart van Batavia over Muntok en Riouw, naar Singapore en terug over dezelfde plaatsen.

Tweede perceel.

De vaart van Batavia over Benkoelen naar Padang en terug, mede over Benkoelen.

Derde perceel.

De vaart van Batavia naar Pontianak en Singkawang en terug, over Pontianak naar Batavia, met verpligting om eenmaal het eiland Billiton aan te doen.

Vierde perceel.

De vaart van Batavia over Samarang en Soerabaija naar de Molukken, en terug over Soerabaija en Samarang naar Batavia, met verpligting om bij elke reis eenmaal aan te doen Menado, Ternate, Amboina en Banda in het gouvernement der Moluksche eilanden, mitsgaders Koepang op het eiland Timor.

Vijfde perceel.

De vaart van Soerabaija over Banjermassing naar Macassar, en van daar terug over Banjermassing, naar Soerabaija.

De vaart, begrepen in het eerste perceel, zal moeten plaats hebben, tweemalen 's maands, en die, begrepen in de overige perceelen, eenmaal in elke maand.

Berigten voor Zeevarenden.

De vice admiraal, commandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, brengt ter kennis van de zeevarenden, dat er, op de westzijde van Poelu Maskito, ter Sumatra's Westkust, in de nabijheid van het strand, is opgerigt geworden, een driehoekig prismatisch verkenningsteeken, hoog 10 ned. ellen boven den beganen grond. Dit steenen gebouw is wit gepleisterd, even als de piramide op Poelo Tiga en de ronde toren op Poelo Pisang, en mede bestemd, om de verkenning van het aandoen der reede van Padang gemakkelijk te maken.

De Commissie tot verbetering der Indische zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat, door het gouvernement van New-South-Wales, een nieuw vuur (Hornby vuur) te Port-Jackson is opgerigt. Hetzelve is een catoptrisch wit, vast licht, van de 1ste grootte, 60 voeten boven de oppervlakte der zee, zigtbaar bij eene hoogte van 18 voet, op een afstand van 15 eng. mijl, brandt van af 1 Junij van zonsondergang, en is geplaatst op het uiteinde van Inner-South-head bij den ingang van Port-Jackson. De toren is 30 voet hoog, met verticale roode en witte strepen.

Op denzelfden datum is een vast rood havenvuur onstoken op den toren van het fort Denison, vroeger bekend als *Pinchgut*-eiland:

---

schoon zijt, om zonder toezigt in het huis eens weduwnaars bruiloft te houden, moet gij mij vergunnen, dat ik u dezen avond te huis brenge, opdat ik alzoo de gelegenheid zal hebben, om ook uwe moeder tot ons feest uit te noodigen. Want," ging de waardige man voort, „hoezeer alle genoodigden fatsoenlijke lieden zijn, die men gerust vertrouwen kan, vind ik het toch altijd beter, dat uwe moeder bij u is."

Tegen den avond traden eenige reizende muzikanten de herberg binnen, om zich met een glaasje wijn te verfrisschen. Doch aanstonds verzocht men hen, om viool en strijkstok voor den dag te halen, opdat het gezelschap zich met den dans vermaken kon. Op het bleekveld in den tuin werd de eerste *quadrille* gedanst. Félicie danste met den waardigen ouden herbergier, en Rosalie met haren minnaar. Na de *quadrille* begon men te walsen, en daarna weder te dansen. — Doch het geluid der instrumenten lokte verscheidene voorbijgangers, zoo vrouwen als mannen, uit, om de herberg binnen te treden. En allen namen, zonder iemands tegenspraak, deel aan den dans. Hierdoor verloor Dubois spoedig zijne lieve danseres: want naauwelijks was de tweede *quadrille* ten einde, of een jong mensch, als een officier gekleed, naderde Félicie, en verzocht de eer van hare hand voor den volgenden wals. Dit was een ander gouden oogenblik voor de kleine koopvrouw. Sedert den dood haars vaders (en zij was toen nog zeer jong) had hare moeder steeds met gebrek en tegenspoed te worstelen gehad; onder zulke omstandigheden was het geen wonder, dat zij geene vrienden had, die de verantwoordelijkheid op zich hadden willen laden, om een lief, maar geldeloos meisje in te leiden tot tooneelen van vrolijkheid, voor welke hare beurs te plat was.

Félicie wist nog niet, wat het eigenlijk zegt een aantrekkelijk voorwerp voor vreemdelingen te zijn, zij kende het gevaarlijke nog niet van de zoete stem der vleijerij. Naauwelijks had zij een poosje met den vreemdeling gedanst, of hare oogen begonnen te schitteren, hare wangen te gloeijen, terwijl zij naar de honigzoete woordjes van dezen schoonen jongman luisterde.

Het ontging Dubois geenszins, dat de vriendin zijner dochter steeds, zelfs na een tweede en derde *quadrille*, aan den arm van haren *cavalier* bleef hangen, alsof zij niet opgemerkt had, of had willen opmerken, dat alle andere dansers en danseressen van het *bal impromptu* herhaaldelijk van dansers verwisseld hadden. Ook bespeurde hij wel, dat de jongman zich steeds uitsluitend met Félicie bezig hield en alle moeite aanwendde, om zich aan haar zeer beminnelijk voor te doen. Ofschoon Dubois den jongen officier thans voor de eerste maal ten zijnent zag, zoo wist hij evenwel, dat deze van tijd tot tijd bij zijnen buurman, den lakenkooper Vigneron, aan huis kwam; en hieruit meende hij te mogen opmaken, dat de jongman van vrij aanzienlijken huize moest zijn.

Welhaast was het blijkbaar, dat Jacques — onder dezen naam ging hij door — eenen gunstigen indruk op Félicie had gemaakt. De opgetogenheid deed de schoonheid van de kleine koopvrouw te meer uitkomen, zoodat zij aller oogen tot zich trok.

Wanneer de herbergier en zijne vrienden meer menschenkennis hadden gehad, souden zij in de manieren des jongmans wel iets gedwongens en afgemetends hebben opgemerkt, dat zekere trotschheid verried. Vergeefs poogde Jacques dit gevoel van meerderheid, dat op zijn gelaat te lezen stond, te onderdrukken, totdat eindelijk de bewondering van zijne lieve danseres elk ander gevoel verzwolg, en hem zoo vrolijk en ongedwongen maakte, als allen rondom hem.

Jacques was rank en tenger van persoon; hij had groote donkere oogen en droeg zijne haren ongewoon lang. Hij kon niet veel ouder zijn dan 22 à 23 jaren. In zijne manieren echter was zooveel bevalligheid, als men zeldzaam, zelfs onder de Franschen, aantreft. Zijne stem was zacht en welluidend, en in zijne wijze van uitdrukking en in de keuze zijner woorden was iets, dat zelfs Félicie trof. Was het wonder, dat zij zich in zijn bijzijn gelukkig gevoelde!

„*Mademoiselle* is zeker eene Parijsche," zeide Jacques terwijl zij een poosje uitrustten van de vermoeijenissen eener langgerekte *sauteuse*, welke zij te zamen gedanst hadden. „Slechts de Parijsche vrouwen kunnen eene *sauteuse* dansen, en voeren die uit, als hadden zij gevleugelde hielen." — „Ik ben wel in Parijs geboren," zeide Félicie glimlagchende, „maar Mijnheer is wel goed mij beleefdheden omtrent mijn dansen te zeggen. Een bal is voor mij een zeldzaam genot — en nogtans zou ik niet gaarne denken, dat de bedoeling van Mijnheer alleen was, mij maar wat in de hoogte te steken." — „Gij hebt gelijk, Félicie! Gij moet mij door zulke gedachten niet beleedigen. Maar gij zult mij toch niet wijsmaken, dat een bal voor u een zeldzaam genot is. Ik geloof niet, dat er eene Parijsche vrouw bestaat, die des zondags niet, even groote behoefte gevoelt om eene *quadrille* te dansen, als om op dien dag eene betere soep te eten dan in de week." — „Men mist somtijds beide," zeide de kleine koopvrouw met droefheid.

De jongman zweeg een oogenblik, en staarde het meisje

Aan de gemeente wordt bekend gemaakt, dat de passage over de brug, geplaatst voor het etablissement der heeren CURTIS & DORMAAR aan de Kaliemaas, Oostzijde, voor voetgangers en rijtuigen zal gesloten zijn van *Woensdag den 24sten tot Zaturdag den 27sten dezer*, en dat alzoo de passage moet genomen worden langs den weg, loopende door het militaire kampement.

SOERABAYA, 23 *Augustus* 1858. *De Assistent Resident voor de Politie.* SWERVER.

(830)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 24sten Augustus 1858.

Voor de toko van de heeren Karthaus & Melchers in de stad.

Op Woensdag den 25sten Augustus 1858.

Voor de toko van de heeren Mossembekker & Co in de Kaliesossok.

Op Donderdag den 26sten Augustus 1858.

Voor de woning van den kapt. Grollman in de Societeit-straat.

ADVERTENTIEN.

STERFGEVAL.

Te *Soerabaya* is op den 12den Augustus 1858, overleden JOSEPHINE ANTOINETTE MULDER, geliefde en diep betreurde gade van

B. P. MARTENS.

Eenige kennisgave. (821)

VENDUTIE.

De aangekondigde vendutie in dit blad van den 29sten Julij en 2den Augustus No 60 en 61, bij KARTHAUS & MELCHERS van JAPANSCHE GOEDEREN, zal plaats hebben op *Woensdag den 18den* en *Dingsdag den 24sten dezer maand*, zullende op eerstgenoemden dag het LAKWERK, enz, en op laatstgenoemden dag de ZIJDEN en PORCELEINEN GOEDEREN verkocht worden. (786)

Op de vendutie der JAPANSCHE GOEDEREN, op Dingsdag den 24sten dezer, bij de Heeren KARTHAUS & MELCHERS, zullen mede worden verkocht: Een RESTANT MARTEVANEN en STELLEN MELKPANNETJES. (837)

VENDUTIE

Op den 25sten Augustus 1858,

Bij MOSSEMBEKKER & Co in de *Kalisosok* N°. 2,

Van eene PARTIJ FRAAIJE SCHILDERIJEN, RONDE TAPIJTEN en ALKATIEVEN, BERLIJNSCH ZILVEREN LEPELS, HEEREN HEMDEN, ZIJDEN BAYADÈRE en BARÈGE JAPONNEN, BARÈGE SHAWLS, ARTIFICIAL BLOEMEN, DASSEN, MODERATEUR LAMPEN, LAMPE-KOUSJES, WATER- en LAMPGLAZEN, VINGERGLAZEN, BORSTELS, TOILET SPIEGELS, PORCELEINEN THEE-SERVIEZEN, VOETENBANKJES, GEBRONSDE WATERKETELS met BASCULES, PORCELEINEN DESSERT BORDEN, ENGELSCHE BENDIETUIGEN, ROODE WIJN, COGNAC, HAANTJES BIER enz. enz. (807)

VENDUTIE.

Op de Vendutie van den 25sten dezer

Zullen mede worden verkocht, TWEE NIEUWE EUROPESCHE WAGENS.

(808) **MOSSEMBEKKER & CO.**

VENDUTIE VAN DJATIE HOUT.

Op Woensdag den 25sten Augustus 1858.

Zullen op de Stapelplaats van den Heer VAN ROIJEN te *Grissee* worden verkocht eene hoeveelheid van p/m. **1800 BALKEN.** (805)

VENDUTIE

Op den 26sten Augustus a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

Van DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (825)

VENDUTIE

Op Donderdag den 26sten Augustus a. s.

Bij den kapitein der infanterie GROLMAN in de *Societeits-straat*,

Van EENIGE MEUBELAIRE GOEDEREN.

(828)

VENDUTIE.

Door de WEESKAMER zullen *op den 27sten Augustus* 1858, voor rekening des faillieten boedels van A W. REIFERT, publiek worden verkocht EENIGE HOUTWERKEN, liggende op de erven van de firma ADAM & Co en SAID ALIE, aan de *Kalimaas*, alwaar de veiling zal plaats vinden. (831)

Op de vendutie der WEESKAMER van *Vrijdag den 27sten Augustus* aanstaande zal, ten verzoeke der firma FRASER EATON & Co, mede worden opgeveild, de Ned. Ind. schoener

BINTANG TIMOR,

liggende ter reede alhier. Informatien zijn te bekomen ten kantore van den advokaat MR. s'JACOB alheir. (830)

UITBESTEDING.

Naar aanleiding eener van hooger hand bekomen magtiging zal op *Vrijdag den 27sten Augustus* 1858 des voormiddags ten 9 ure, ingevolge de aankondiging, vervat in *de Javasche Courant* van den 31*sten Julij* en 4den *Augustus* 1858 No. 61 en 62, door den ondergeteekende, ten zijnen bureele, publieke uitbesteding worden gehouden voor de **LEVERING VAN DIVERSE ARTIKELEN VAN INLANDSCHEN OORSPRONG,** ten behoeve van den Artillerie Constructie Winkel, gedurende het jaar 1859.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks, van des morgens 8 tot des namiddags 12 ure (Zondagen uitgezonderd) ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen verkregen worden, alwaar eene opgave der marktprijzen van de onderscheidene artikelen ter speculatie van gegadigden ter lezing zal gereed liggen.

DE DIRECTEUR *van opgemelden Winkel*, VREEDE.

(812)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 28sten Augustus a. s.

Ten huize van den heer B. P. MARTENS in de laan van *Koepang* naast den heer *van Lawick*.

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van eenen wel onderhouden INBOEDEL bestaande in LEDIKANTEN, BANKEN, STOELEN, TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HANG- en TAFELLAMPEN, TAFEL en THEESERVIEZEN, GLAS en PLEETWERK, KLEEDER KASTEN, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, eene welluidende PIANINO van *Pleyel*, EENE EUROPESCHE TOERWAGEN, PAARDEN, TUIGEN, enz. (842)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Maandag den 30sten Augustus e. k.

Ten huize van den heer W. MEIJER in de *Apothekerstraat*

DOOR

MARTENS & CO.

van **Gepolitoerde Meubelen,** als **Stoelen, Tafels, Banken, Kasten, Ledikanten** met toebehooren, eene accuraat acht dagen loopende **Klok** enz. enz. (814)

UITBESTEDING

Door den Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java, op zijn Bureau in de *Heerenstraat*.

Dingsdag den 31sten Augustus 1858.

'S MORGENS OM 10 UUR.

1ste Perceel	Doodkisten.
2de Perceel	Reiniging van Hospitaalkleeding en fournituren en vullen der laatste te Sourabaya.
3de Perceel	Reinigen van Hospitaalkleeding en fournituren en vullen der laatste te Malang.

De voorwaarden der aanneming zijn opgenomen in de *Javasche Courant* van den 4den *Augustus* 1858 No. 62.

Nadere inlichtingen zijn dagelijks te bekomen ten bureele van den ondergeteekende van 's morgens 7 tot 12 uur.

De Onder-Intendant voornoemd,

(793) HK. VEMER.

VENDUTIE

Op Woensdag den 1sten September a. s.

BIJ

J. Y. KINGDOM.

Van TWEE WAGENS, EENE BENDIJ, TWEE PAARDEN, ENGELSCHE JAGTGEWEEREN, GLAZEN DAKPANNEN, WASKAARSEN, CACHEMIREN OMSLAGDOEKEN, HOLLOWAY'S PILLEN en ZALF, JUWEELEN en meer andere TOKOGOEDEREN. (833)

---

met een vragenden blik aan. Doch daar ook zij zweeg, hernam hij met beleefdheid, als had hij den waren zin van hare woorden niet gevat:

„O, Mejuffer geeft den schouwburg de voorkeur. Gij doet daaraan niet wel. Gij zijt te lief, om aan eene schouwburgzaal de voorkeur boven het vrolijke bal te geven. En wat valt alzoo in uwen smaak? Ziet gij liever de vaudevilles van het *Palais royal*, of de melodrames van de *Porte St. Martin*?" — „Ik ben nog nooit in eenen schouwburg geweest," antwoordde Félicie zeer bedaard. — „O foei! gij wilt toch de geheimzinnige niet spelen?' riep de jongeling, terwijl uit zijne gebaren bleek, dat hij haar niet geloofde. „Gij zoudt nooit in eenen schouwburg zijn geweest? Zeg mij dan eens, waar gij zijt opgevoed geworden?" — „In de *Rue Marceau*," zeide het meisje, die de vraag letterijk beantwoordde. „Misschien zal Mijnheer minder verwonderd wezen, wanneer ik hem zeg, dat wij zeer arm zijn. Mijne moeder is eene weduwe, en heeft veel moeite om door naaldwerk in hare en mijne behoeften te voorzien, hoezeer zij zoo bekwaam is in haar vak, dat zij altijd werk heeft. Ik zelve houd een winkeltje van kramerijen in den *Temple*." — De vreemdeling lachte, „En evenwel," zeide hij, „draagt gij noch armbanden noch ringen, noch doekspelden!" — „Foei!" hernam Félicie lagchende, „kan ik mijne winkelwaren ook dan met mij ronddragen, wanneer ik eens uitga?"

Monsieur Jacques zag de lieve kleine koopvrouw wederom met een blik vol van ongeveinsde bewondering aan.

„Zoo deze eenvoudigheid gemaakt is," mompelde hij bij zich zelven, „dan moet zij de doortraptste van alle huichelaarsters zijn. Nogtans heb ik in jaar en dag geen liever en bekoorlijker meisje gezien, en — *vogue la galère!* zij is niet zonder geestigheid."

„O, daarginder is Rosalie!" sprak Félicie. „Zij wenkt mij. Vergeef mij, Mijnheer!....." En zij wilde hem verlaten, toen hij haar bij de hand vatte.

„Een oogenblikje, Mejuffer! Ik heb eenige kramerijen noodig, en wensche u gaarne te begunstigen. Mag ik ook weten, waar ik uw winkeltje kan vinden?" — „In de tweede rij, aan de regterhand, Mijnheer! Het zal mij zeer aangenaam zijn, als ik u eens iets mag verkoopen." Hiermede snelde het vrolijke, onschuldige meisje naar hare vriendin.

Toen zij bij hare vriendin gekomen was, leidde Dubois haar ter zijde, en vertelde haar, dat de geheele wereld (meenende daarmede het twintigtal menschen, die daar tegenwoordig waren) het oog op haar gevestigd had, en dat ieder wel had opgemerkt, hoeveel oplettendheid Mijnheer Jacques haar, eene wildvreemde, had bewezen. Hij wilde Félicie wel niet laken — verre van daar; want het was wel te zien, dat Mijnheer Jacques een man *comme il faut* was. Nogtans was Jacques bij niemand bekend, want ook zijn buurman Vigneron kende hem niet anders dan dat hij wel eens laken in zijnen winkel had gekocht, welke begunstiging hij had gemeend te moeten toeschrijven aan eenen blik, die zijne dochter Maria toevallig op hem geworpen had. De lakenkooper was dus ook niet zonder goede verwachting voor zijne dochter; want er was geen twijfel aan of Jacques, te oordeelen naar de wijze, waarop hij zijn geld verteerde, moest eene goede partij zijn voor elk fatsoenlijk meisje.

„Gij ziet dus, mijne kleine Félicie," vervolgde de waardige oude herbergier, „dat gij op uwe hoede moet zijn voor dien *Monsieur* Jacques; want, geloof mij, er is iets in het gelaat van dien *gaillard*, dat mij zegt, dat hij nooit de *echtgenoot* van eene *grisette* zal worden." — „*Echtgenoot*?" riep de kleine verbaasd. „Hoe, gindsche heer mijn echtgenoot? Waarlijk, gij ziet mij wel voor zeer dwaas en ijdel aan! Huw mij liever aan eenen engel! Ik, eene arme koopvrouw in den *Temple*, kan aan zulk eene partij niet denken. Toch niet!" riep zij met geestdrift, terwijl hare oogen vonkelden en hare wangen met een blos bedekt werden. — „Arme kleine!" zuchtte Dubois, terwijl hij met hare lokken speelde „Kom, vermaak u nog eene poos: het uur van scheiden zal zoo slaan. Dans echter niet meer met Mijnheer Jacques; want om er het beste van te zeggen, ik vrees, dat ik daardoor kwade vrienden met mijnen buurman zou worden."

Félicie beloofde gereedelijk hem te zullen gehoorzamen.

Kort daarna danste zij aan de hand van eenen jongen, snuggeren kantoorklerk. Jacques, die thans de schoone, gelukkige Maria Vigneron aan de hand hiel, was echter, en dit bevreemdde haar niet weinig, haar *vis-a-vis*. Gedurende het overige van den avond viel er niets merkwaardigs voor. Tweemaal, doch te vergeefs, streefde Jacques naar de hand van Félicie voor eenen wals; maar Dubois had zulke maatregelen genomen, dat de kleine koopvrouw telkens reeds van een *cavalier* voorzien was, eer Jacques haar vroeg. Eindelijk, tegen negen ure, bragt de goede Dubois het lieve meisje naar hare moeder, naar de *Rue Marceau* terug. De oude vrouw, die in jaar en dag geen feest had bijgewoond, verblijdde zich zeer over de beleefde uitnoodiging.

(*Wordt vervolgd.*)

VENDUTIE VAN EEN HUIS.

Op Vrijdag den 3den September 1858.

Zal de ondergeteekende, ter plaatse alwaar het perceel gelegen is, des morgens ten tien ure, publiek verkoopen, het hem in eigendom toebehoorende en door hem bewoonde HUIS, voorzien van zes kamers en een ruim erf, gelegen in de Overvaart Straat.

Hetzelve zal van den 27sten dezer, voor gadinghebbenden te bezigtigen zijn.

(840) **C. G. BURGEMEESTRE.**

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 25sten September 1858.

Zal te *Grissee* publiek worden verkocht, het tot den faillieten boedel van den alhier wonenden Arabier SECH OEMAR BIN OSMAN BAHASOAN, behoorende 372½/552 aandeel in het gekoperd barkschip **ATIAT RACHMAN**, groot 238 lasten, met TUIG en INVENTARIS, zoo als het thans op de reede van *Grissee* is liggende.

Het vorenstaande aandeel is verbonden bij den Heer B. J. VAN ECK te *Soerabaya* voor *f* 40,000.

GRISSEE, 20 *Augustus* 1858.

De Agenten der Soerabayasche boedelkamer van Grissee,
D. W. VAN HUTTEN.
W. TAWARIS.

(834)

Op het bal bij den Regent zijn verloren TWEE GOUDEN HAARSPELDEN met BLOEDKORAAL, benevens een DITO ARMBAND.

De vinder wordt beleefdelijk verzocht deze voorwerpen aan het bureau van dit blad terug te willen bezorgen. *(835)*

Heeren inteekenaars in de LOTERIJ VAN EEN KAMER ORGEL van den ondergeteekende, worden bij deze bekend gemaakt, dat dezelve op den 4den September aanstaande, zal worden gespeeld des morgens ten 10 ure, voor de toco van de Heeren B. J. VAN ECK & Co, aan de Kaliemaas.

SOERABAYA, 23 *Augustus* 1858.

J. H. SMITH.
(841)

Bij den heer J. F. VERMANDEL te *Rembang* zijn **LOTEN** voor de 236ste Staats-loterij te bevragen.

(829) E. FUHRI & CO.

UIT DE HAND TE KOOP

Eene PRACHTIGE VICTORIA WAGEN, VIS-À-VIS, Europeesch fabrikaat.

EEN SPAN FRAAIJE HARDLOOPENDE SANDELHOUT PAARDEN, meer dan vier voet hoog.

EEN STEL ENGELSCHE TUIGEN, met pleet gemonteerd.

EN

EEN OVERWALSCH RIJDPAARD, met HARNACHEMENT.

Te bevragen bij
(822) E. FUHRI & CO.

Tegen 15 *September* aanstaande, het HUIS thans bewoond door den heer BERGMANS.

Te bevragen bij
(838) **J. F. POLACK.**

EEN HUIS op het *Komedie-plein*. Te bevragen bij
(827) HAMMELBURG.

UIT DE HAND TE KOOP

Een HANDWAGEN met een span HARDLOOPENDE BIMANESCHE PAARDEN.

Te bevragen bij
(823) E. FUHRI & CO.

GROEN GORDIJNLINNEN

VOOR VENSTERS.
(728) E. FUHRI & CO.

groot *f* 100,000.—

TEN BEHOEVE VAN DEN

SAMARANGSCHEN SCHOUWBURG

EN DE

MUZIEK-VEREENIGING ST. CECILIA.

Wordt bij deze ter kennisse van belanghebbenden gebragt, dat de trekking dezer **GELD-LOTERIJ**, alsnu zonder verder uitstel zal plaats vinden, op *Dingsdag den* 14*den* *October e. k.*, des morgens ten 9 ure, in het Lokaal van den Schouwburg.

Inmiddels zijn nog eenige Loten verkrijgbaar bij de Heeren C. VON BORNEMANN, A. F. LENS en H. C. VAN DER WAL, te *Samarang*, zoomede tot ultimo September aanstaande, ten kantore van de Heeren J. J. MIJNSSEN, Notaris te *Batavia* en D. B. HUET, Notaris te *Soerabaya*.

(819)

Namens de Commissarissen belast met het beheer der Geld-Loterij voornoemd.

De Secretaris,
H. C. VAN DER WAL.

PAS ONTVANGEN

BIJ E. FUHRI & CO.

EEN PRACHTIG FACTUUR GOUDEN, ZILVER VERGULDE en ZILVEREN FULL PATENT LEVER, ANKER, CILINDER en DAMES HOROLOGIEN uit de meest gerenommeerde fabrieken in Engeland.

GOUDEN BRELOQUES.

ZILVEREN POTLOODPENNEN, enz. (723)

PAS ONTVANGEN

PER ANNA MARIA WILHELMINA,

en verkrijgbaar bij den ondergeteekenden als volgt:

AMANDELEN.
GROENE AMANDELEN.
ABRIKOZEN.
AKKERNOTEN.
BOMBAYSCHE UIJEN.
GEDROOGDE VISCH.
BOMBAYSCHE MANGA ZUUR.
CHUTNIJ.
GARDEMON.
GRAM.
VERSCHE DADELS, en nog andere artikelen.

(820) L. JOHAN.

NEDERLANDSCHE

KOPEREN SLUITGEWIGTEN.

Zeer geschikt voor huisselijk gebruik, bij
(530) E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN.

VERSCH HOMBURGER WATER, bij
(834) **GEBR. VAN DELDEN.**

OP NIEUW ONTVANGEN

ECHTE CRINOLINES met stalen veren, genaaid ROBES POMPADOUR, bij
(817) F. SCHMID.

ONTVANGEN.

ECHTE

ENGELSCHE SCHEERMESSEN.

Superfine qualiteit.
(839) Bij **GEBR. GIMBERG.**

LINIEER-FABRIEK.

De ondergeteekenden hebben eene LINIEER-MACHINE uit Nederland gekregen en alhier opgerigt, waardoor zij in staat gesteld zijn alle soorten van linièerwerk te doen verrigten, zoo als voor: *rekening-courant*, *verkooprekeningen*, *gewone rekeningen*, *kwitantiën*, *staatwerk*, enz.

(761) **E. FUHRI & CO.**

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ

IN COMMISSIE ONTVANGEN:

TWEE NET BEWERKTE MYLORDS, Bataviaasch Maaksel.
GEGOTEN IJZEREN HEKWERKEN, PILAREN, BLOEMPOTTEN, enz.
TWEE GROOTE IJZEREN FILTERS, met toebehooren.
NIEUWE EIKENHOUTEN WATERVATEN. (826)

LOTEN

VAN DE **236STE**

NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ

VAN

GEBR. POLAK DANIELS EN MELCHIOR WIJT & ZONEN.

Te *'s Gravenhage* en te *Rotterdam*.

Terstond te bekomen bij de ondergeteekenden, tegen de navolgende prijzen:

Een heel	lot.	*f* 100.—
Een half	lot.	„ 50.—
Een vijfde	lot.	„ 20.—
Een tiende	lot.	„ 10.—

VIJF geheele loten te gelijk nemende, krijgt men een half lot als premie.

Van den uitslag der trekking zal in den *Oostpost* melding worden gemaakt.

De trekking lijsten der eerste klasse worden met de eerste mail in de aanstaande maand alhier verwacht.

(742) E. FUHRI & CO.

SOERABAYAASCH LIEFHEBBERIJ TOONEEL.

10e VOORSTELLING VAN HET ABONNEMENT.

Met welwillende medewerking van het muziekgenootschap ST. CECILIA.

Op Maandag, den 23sten Augustus 1858.

HARIADAN BARBAROSSA.

Tooneelspel in drie bedrijven.

VERSIERD MET NIEUWE DECORATIEN EN COSTUMES.

Aanvang ten half acht ure precies.

Deze voorstelling, welke door bijzondere, van den wil der werkende Leden des gezelschaps onafhankelijke omstandigheden tot twee malen is moeten worden uitgesteld, is alsnu bepaalelijk op den bovenvermelden datum vastgesteld.

Besproken plaatsen en entrée kaartjes voor geïntroduceerd wordende vreemdelingen zijn verkrijgbaar, op den dag der voorstelling, aan het Comedie gebouw van 's morgens 8 tot 's namiddags 12 ure.

NAMENS DE DIRECTIE,
De Secretaris,
VAN COEVORDEN.

(800)

SOERABAYA, den 23sten Augustus 1858.

Men meldt ons van Modjokerto dat in den morgen van den 19den dezer nabij de suikerrietvelden der fabriek Gempolkrep, een Chinees, zijnde koelie van den amfioenpachter van Sappie is vermoord geworden. Den verslagene was letterlijk den strot afgesneden.

De vermoedelijke dader, zijnde de loerah der dessa Sappie, is bereids in hechtenis genomen.

REMBANG. — Op den 2den Aug. zijn in de kampong Sebokinking, een visschersdorp ten westen van en nabij de hoofdplaats Taeban gelegen, door onvoorzigtigheid, 410 huizen, met inbegrip van de daarbij behoorende keukens, padischuren enz., afgebrand.

LAMPONGSCHE DISTRICTEN. — De berigten over de maanden Junij en Julij jl. behelzen het volgende:

Dagelijks vallen hier zware regens vergezeld van weste winden.

De resident heeft eene inspectiereis gemaakt naar de districten Tarabangi, Boemi Agoong en Toelang Bawang, op welke reis verschillende zaken zijn onderzocht en afgedaan.

De laatste opstandeling in deze districten, Onang Kalipa, heeft zich twee dagen na de aankomst der troepen in de Semangka-baai, die bestemd zijn voor de militaire vestigingen aldaar, aan het bestuur onderworpen. Na die onderwerping is de stam der orang blangs van de Keizerspiek komen afzakken en heeft zich thans onder bevel van het hoofd te Kola Agoong als landbouwers gevestigd.

De peperaanplantingen van negen rondom Telok Betong liggende kampongs beloven eenen goeden oogst.

De padioogst is zeer gunstig afgeloopen. De sawah's in de vallei van Telok Betong hebben ten gevolge van betere bewerking en meerdere zorg bij de aanplant ongeveer het dubbele afgeworpen van vorige jaren.

Te Ngarijo (Semangka) is bij wijze van proef een aanvang gemaakt met de katoenkultuur. Ook met de koffij en peperaanplant is een begin gemaakt.

De handel was tamelijk levendig.

Gedurende die maanden kwamen te Telok Betong 36 handelspraauwen van Java aan, terwijl van daar 35 praauwen naar Java vertrokken.

De uitvoer van lands producten heeft bedragen:

516½ pikols gomelastiek, 622¼ pikols koffij, 308 pikols harst, 127½ pikols zwarte beper, 2⁴⁵/₁₀₀ pikols was, enz.

In deze maanden werden 19 groote tijgers gevangen, waarvoor premiën zijn uitbetaald, terwijl bovendien in het district Toelang Bawang, in slechts weinige dagen 6 tijgers zijn gevangen.

In de omstreken van Telok Betong werden 7 rhenosceroseen (wijfjes) afgemaakt.

(*Jav. Courant.*)

De *Javasche Courant* van 18 dezer bevat een, door Z. M. den Koning der Nederlanden en den Voorzitter der Dominicaansche Republiek, op den 24sten Julij 1856, te Curacao gesloten tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart, dat, krachtens besluit van Z. M., dd. 27 April 1858, in het Staatsblad van Nederland is opgenomen.

— Men berigt ons van Tjilatjap. dd. 12 dezer, dat de Nederlandsch-Indische bark *Hector*, gezagvoerder Kruijmel, eenige dagen te voren, aldaar gestrand is. Het schip en de lading, uit zout bestaande, zijn reddeloos verloren, doch de equipaadje is gered.

(*Java Bode.*)

ENGELAND.

Dezer dagen heeft Lord Derby aan een openbaar feestmaal eene belangrijke rede over de staatkundige aangelegenheden gehouden. Hij. verklaarde, dat Engeland in staat was, om zich tegen elken buitenlandschen vijand te verdedigen, en zeide verder: „Het is mijne overtuiging dat onze naaste nabuur, de Keizer der Franschen, van ganscher harte wenscht in bondgenootschap met ons land te blijven. Hij heeft ons land, soms zelfs met gevaar van zich minder populair te maken, trouw en ijverig bijgestaan. Mogt er iets gebeuren, hetwelk de goede verstandhouding tusschen de twee natien stoorde, het zou voorzeker niet uit het gedrag of de staatkunde van den Keizer voorkomen." Voorts verklaarde Lord Derby, dat de betrekkingen van Engeland met alle andere landen op eenen goeden voet stonden, terwijl hij hoopte, dat er spoedig ook weder tusschen Engeland en de Vereenigde Staten de beste verstandhouding zou bestaan. Na met zelfvoldoening den afloop van het geschil omtrent den *Cagliari* vermeld te hebben, sprak Lord Derby over binnen landsche aangelegenheden en wees hij aan, hoever het ministerie voornemens is het streven naar hervormingen in staat en kerk te ondersteunen. „Het is thans (zeide bij) pligt voor de behoudsgezinden, tot elke verbetering van practisch nut de hand te leenen en tevens de grondslagen onzer staatsregeling ongeschonden te houden. Wij moeten ons in groote mate door het oordeel der beide Huizen van het Parlement laten leiden; maar wij zullen ons tot het uiterste verzetten tegen elke gevaarlijke of organieke verandering in onze instellingen, terwijl wij de helpende hand leenen tot alle maatregelen, die tot bevordering van 's lands zedelijken en maatschappelijken vooruitgang kunnen dienen."

— Het nieuwe Hof voor echtscheiding, dat in Januarij van dit jaar in Engeland is in werking getreden, heeft druk werk. — Men had natuurlijk verwacht dat zich dadelijk na het in werking treden der wet vele zaken zouden voordoen, doch velen meldden zich aan om scheiding, van wie men het nooit had kunnen denken. Zoo heeft ook Charles Dickens, de talentvolle humoristische schrijver, die uit muntte in zijne gevoelvolle tafereelen van huisselijk geluk en eensgezindheid, zich na een twee en twintig jarig huwelijk doen scheiden van zijne vrouw, en tot zijne verschooning niets anders kunnen bijbrengen dan dat het met wederzijdsche toestemming was. — Ware het niet dat zijne vrouw te goed bekend was als iemand, die geene de minste aanleiding kan gegeven hebben waarom hij met grond eene scheiding zou kunnen wenschen, dan zoude men denken dat bij door de tegenstelling zijner eigene ondervinding, het huisselijk genoegen zoo hoog had leeren waarderen. Zijne werken dragen de kenmerken van het diepste gevoel en is het zeer te betreuren dat een zoo beroemd schrijver, die zulk eenen grooten invloed op veler denkwijze kan uitoefenen, zich niet heeft ontzien tot eene handeling overtegaan, waartoe niemand mag besluiten, zonder door de gewigtigste redenen daartoe te zijn genoodzaakt.

— Te Glasgow zijn dezer dagen per stoomboot van New-York aangebragt 39 lamas, allen gezond en vrolijk. — Het zijn dertien lamas van het manneiijk en zes en twintig van het vrouwelijk geslacht, en zij zullen dienen tot de teelt hunner wol, die tegenwoordig door de fabrikanten zeer hoog wordt geschat.

FRANKRIJK.

De jongste tentoonstelling van landbouw heeft in Frankrijk een nieuw artikel in den handel gebragt, namelijk buizen en pijpen die aanmerkelijk goedkooper dan de thans gebruikelijke looden pijpen en desniettemin deugdelijker zijn. Men vervaardigt die buizen van eene dikke soort papier, waarvan men verscheidene vellen op elkander plakt door middel van een mengsel vette lijm en mortel. De ondervinding moet geleerd hebben, dat zoodanige pijpen voor alle doeleinden en dus ook voor gewone pompen en waterleidingen, beter gechikt zijn dan die van metaal. Men maakt ook van dezelfde bestanddeelen vazen en potten, die uitmuntend moeten voldoen. Op dezelfde tentoonstelling trok zeer de aandacht een klein toestel, hetwelk alle deskundigen beweren, dat een beproefd middel is tot bescherming van vruchtboomen, houwlanden enz., tegen vraatzuchtige vogels. Men binde namelijk twee stukjes spiegelglas ongeveer van de grootte en den vorm van een vijffrankstuk aan elkander vast, (zoodanig dat men de heldere zijde van het glas aan de beide buitenzijden heeft) en hange dien dubbelen spiegel daarna hier of daar aan de boomen. Het gevolg is onfeilbaar, dat geen enkele vogel zich in de nabijheid zal durven wagen.

— De Heer Beclard heeft eenige proeven genomen aangaande den invloed van het licht op dieren, en heeft bevonden dat dezulken bij welke het ademhalingsproces door de huid plaats vindt en die noch longen noch kieuwen hebben, onder verschillend gekleurd licht belangrijke wijzigingen ondergaan. Hij legde de eijertjes van vliegen (Musca Camaria) onder zes glazen klokken, elk van verschillend gekleurd glas. — Allen bragten jongen voort, doch die onder de blaauwe en de violet kleurige klokken waren wel een derde grooter dan die van onder de groene klok. — Kikvorschen, die wegens hunnen naakten huid zeer gevoelig zijn voor licht, geven in eene gegevene tijdruimte vijftig percent meer koolzuur van zich onder de groene klok dan wanneer zij onder de roode zijn; doch is de kikvorsch gevild, dan wordt het tegenovergestelde waar, en geeft dezelve meer koolzuur van zich onder de roode dan onder de groene klok. Kikvorschen geven in eene donkere kamer de helft minder vocht van zich dan wanneer zij in het daglicht zijn geplaatst.

Sommige natuurkundigen hebben gemeend dat de kikvorschen alleenlijk waren geschapen tot het nemen van proeven, en waarlijk die arme dieren hebben het hard te verantwoorden; na reeds tot tallooze zeer wreedaardige proeven tot opheldering van het zenuw- en spierstelsel, hunne duizenden gruwelijk te hebben zien pijnigen en doodmartelen, — na zich het hart uit het lijf te hebben zien snijden om den schijngeleerden het genoegen te verschaffen van te kunnen zeggen hoe lang een kikvorsch zonder hart kan leven, — na zich te hebben zien verscheuren, uit elkander nemen, vergiftigen, doodbloeden enz. enz., is nu een nieuw tijdperk, een gouden eeuw voor hen aangebroken en worden zij tot heil der menschheid, gevild onder gekleurde stolpjes geplaatst, om het oog van mijnheer Beclard en volgelingen te verlustigen.

— De Heer Séguier heeft aan de Academie des Sciences aangeboden het ontwerp van eene nieuwe toestel tot kunstmatige broeijing. — De gewone wijze waarop men tot heden de kunstmatige broeijing van eijeren bewerkstelligde, bestaat daarin dat men dezelve tusschen lagen mest legt; de heer Seguier, daarentegen, legt dezelve in nesten die zamengesteld zijn op dezelfde wijze waarop de vogels dat doen en uit dezelfde bestanddeelen die zij daartoe bezigen. Daarenboven ontvangen de eijeren in de nieuwe toestel de warmte van boven even als zulks bij de natuurlijke broeijing plaats heeft. — Elk nest wordt bedekt door eene gomelastieken kap, die door middel van twee, evenëens van gomelastiek gemaakte buizen in gemeenschap wordt gebragt met eene centrale stoof De stoom nu die zich in de stoof vormt, circuleert aldus aanhoudend over al de eijeren die in de verschillende nesten liggen, waaraan op die wijze eene matige warmte wordt medegedeeld. De toestel waarvan het ontwerp aan de Academie des sciences is aangeboden, kan acht nesten verwarmen, die elk 24 eijeren bevatten: men kan echter het aantal nesten naar willekeur vergrooten.

DUITSCHLAND.

Tot de zonderlinge testamenten kan het volgende gebragt worden. De voor 20 jaren te Köslin, in Pommeren, overleden plattelandsheelmeester Kaufmann, die zich verbeelde, dat hij ten gevolge van het gebruik van zout en andere specerijen aan het graveel leed (hetgeen echter later bij de lijkschouwing is gebleken zoo niet te zijn), vermaakte aan de stad Köslin eene som van 4500 thlr. tot daarstelling van een gebouw, dat tot nagedachtenis aan zijne kwaal de benaming „Graveel" moest dragen. Onder andere bepalingen, had hij deze gemaakt, „dat van het kapitaal, hetwelk zich gedurende 20 jaren door interest op interest moest vergrooten, een stuk grond, ter grootte van 10 morgen, gekocht en tot een uitspanningsoord ingerigt moest worden. Er zullen aldaar 65 bijenkorven, het getal zijner levensjaren aanduidende, moeten onderhouden worden. Eenmaal 's jaars en wel op St. Jansdag, moeten de executeuren van zijn testament, daar onthaald worden op een sober middagmaal, waarvan de hoofdspijzen moeten bestaan in appelen, honig en dikke melk. Het zout moet in eene gesloten bus op de tafel geplaatst worden, en zoo een der gasten er gebruik van wil maken, moet hij eerst de toestemming van het gezelschap daartoe vragen. De gasten moeten bediend worden door eene min en een doodgraver, beiden goed gekleed, en met een glas water zal men den erflater een feestdronk moeten brengen." Dit gastmaal, zal dit jaar voor het eerst gehouden worden. De erflater had nog bepaald, dat de graveelsteenen, welke men bij hem vinden zou, in eene blikken bus gesloten, in den muur boven de deur van het uitspannings-locaal zou len worden gemetseld. Daar men zoodanige steenen echter niet gevonden heeft. zoo is deze bepling natuurlijk vervallen. Het aangekochte stuk gronds ligt in de nabijheid van Köslin, aan den voet van den Gollenberg.

NOORD-AMERIKA.

De *Buffalo Express* geeft de volgende beschrijving van proeven, die genomen zijn met een stuk geschut dat nieuwelings uitgevonden is door de Heeren Wright en Gould, en waarmede zestig schoten per minuut kunnen worden gedaan. Het is een fraai koperen kanon, van den gewonen vorm, op wielen, en zoo te zamengesteld dat het bodemstuk wordt gevormd door eenen ronddraaijenden cylinder, die vier ladingen inhoudt, welke afgeschoten, en door eenen trechter weder aangevuld worden, zoo snel als een man een gewone hefboom kan vooruit en weder terug brengen. — Het schot gaat af door electriciteit, hetgeen de oorzaak is geweest eener belangrijke ontdekking nadat het stuk de eerste proef had doorgestaan. — Door de batterijen en geleiddraden, namelijk, die met den cylinder in verband staan, ten einde het schot af te vuren, wordt de cylinder geheel geëlectriseerd, waardoor dezelve zoo koel blijft als in een ijsbad. — Twee honderd schoten werden afgevuurd met eene snelheid van dertig schoten per minuut, en na het laatste schot was het bodemstuk veel koeler dan het was voor men begon, zonder dat men een enkele maal de wisscher had gebruikt. De snelheid van het vuren werd veel belemmerd door de slechte hoedanigheid der kardoezen, die men gebruikte, doch de proef is volloende geweest, om de volle waarde der uitvinding te bewijzen.

VENEZUELA.

Het volgende verhaal van de wederwaardigheden van eenen New-Yorkschen policie-dienaar kan eenig denkbeeld geven van den staat waarin Venezuela gebragt is door de laatste omwenteling.

Een van de policie-dienaren van het hoofd-bureau kwam kortelings van Laguayra te New-York terug, na ettelijke maanden in Zuid-Amerika te hebben rondgezworven, waarheen hij was gezonden ter achterhaling van eenen zwendelaar, die, na eenige katoen-makelaars voor 9000 dollars te hebben opgeligt, met zijne buit naar de vlakten van het Andes-gebergte was gevlugt. John Reyhner had zich te New-York van kantoorbediende weten op te werken tot de positie van geaccrediteerd koopman, tot hij onder bedriegelijke voorwendsels van eenige makelaars voor eene waarde van 25000 dollars katoen kocht, die hij dadelijk na den afscheep zoude betalen. Naauwelijks echter was de katoen aan boord of hij liet de cognossementen teekenen, die hij voor 9000 dollars bij eenen bankier beleende, met welke som hij dadelijk naar Zuid-Amerika onder zeil ging. — Ten einde de policie het spoor bijster te maken had hij eenige koffers via Philadelphia naar Nieuw-Orleans gezonden, waarheen dan ook twee policie-dienaren eene vergeefsche reis maakten, doch men kwam toch spoedig te weten dat hij van Philadelphia in de schoener *Joseph Maxwell* naar Laguayra was gezeild, en verkregen de

bedrogene makelaars dan ook, dat een policie-dienaar zich onverwijld naar Baltimore begaf en zich daar naar dezelfde haven inscheepte.

Na eene reis van vier en twintig dagen kwam de policie-dienaar te Laguayra aan, waar hij vernam dat Reyhner reeds voor eenige dagen naar Caracas was vertrokken. — Hij huurde dus een muilezel en reed het gebergte in naar Caracas, waar hij hoorde dat zijn man juist den dag te voren naar de binnenlanden was vertrokken. — Van den Amerikaanschen consul te Caracas echter vernam hij dat Reyhner, voor zijn vertrek naar de binnenlanden, zijn geld bij eenen bankier had gedeponeerd, tot wien de policie-dienaar zich wendde, ten einde het geld aan te houden, doch de bankier zeide dat hij van dat geld geene verantwoording schuldig was dan alleen aan hem die het daar had gedeponeerd en het dus niet zou afgeven, tenzij hij daartoe wettelijk werd genoodzaakt. — Op dit antwoord, dat wel te voorzien was, liet de policie-dienaar de noodige stukken tot eene geregtelijke opeisching dier gelden in orde maken, en zou het ook zeker gekregen hebben, indien hij daarin niet was verhinderd geworden door het uitbreken der omwenteling die juist ter dezer voor hem zoo ongelegene ure aanving. — De opstand die de familie Monagas dwong het Presidentiaal paleis te verlaten en eene schuilplaats te zoeken in het huis van den Franschen consul, bragt alles in de war: alle geregtshoven en Gouvernementsbureaux waren gesloten en werd het dus onmogelijk eenige zaak, vooral van wettelijken aard, in orde te krijgen, zoodat de policiedienaar zich gedwongen zag tot den rol van rustig toeschouwer. — Wetende dat het geld volkomen veilig was, zoolang het in handen des bankiers bleef, liet hij zich daaraan minder gelegen leggen en was zijn hoofddoel nu de vlugteling zelf uittevorschen, iets waarin het toeval hem diende, dewijl Reyhner, onbewust van wat er was geschied, zelve te Caracas terugkwam. — Twee weken lang hield de policiedienaar hem nauwkeurig in het oog en toen hij zich eindelijk aan Reyhner bekend maakte, was deze zeer ter neder geslagen wegens de vervolging die tegen hem zou worden ingesteld; wat zijne inhechtenisneming aanging, daarom bekommerde hij zich zeer weinig, dewijl hij zeer goed wist dat het nieuwe tractaat tusschen de Vereenigde Staten en Venezuela nog niet was bekrachtigd. — De Amerikaansche consul legde beslag op het geld dat in handen van den bankier was, zoodat Reyhner er niet over kon beschikken voor hij zijn goed regt daarop zou hebben bewezen. Nadat de zaak met veel moeite zoo ver was gebragt en er weinig vooruitzigt was dat gedurende de eerste zes maanden de staat der regterlijke magt zoodanig zou zijn, dat dezelve kon worden beëindigd, besloot de policie-dienaar de jagt optegeven en zonder Reyhner naar New York terug te keeren. — Gedurende zijn verblijf te Venezuela had hij overvloedig gelegenheid, om alles te zien en gelijk in alle omwentelingen, waarin het leger tot de winnende partij van den dag behoort, waren de soldaten onverdragelijk aanmatigend Het leger bestond grootendeels uit magere half doodgehongerde negerjongens, gewapend met oude vuursteengeweren. — Een Franschman werd door hen op de wreedaardigste wijze vermoord, omdat hij het wachtwoord niet wist.— Een Amerikaan van Baltimore, die wat veel had gedronken, dreigde een van die onbeschaamde knapen met eene dragt zweepslagen, waarom hij door een troep negersoldaten werd aangevallen, die hem met de kolven hunner geweren de hersenpan insloegen. — Een jongeling, bloedverwant van Monagas werd, terwijl hij des avonds door Caracas wandelde als een hond neergeschoten, omdat hij niet antwoordde op den beleedigenden aanroep *can vive* (welke hond gaat daar!) in stede van het *qui vive* (wie gaat daar!)

De Amerikanen worden doorgaans meer door hen ontzien, en het is alleen in bijzondere gevallen dat Yankees zich met hen in moeijelijkheden zien gewikkeld. Daarom was dan ook reeds meermalen het Amerikaansche consulaatgebouw de schuilplaats van hen, die zich het ongenoegen van de belhamels der revolutie op den hals gehaald hadden.

Op zijne terugreize werd de policie-dienaar belast met depêches voor het Gouvernement te Washington. Hij verliet Caracas den 29sten Maart en reed door het gebergte tot Laguaijra, waar hij zich naar Noord-Amerika wilde inschepen. Tot zijne groote teleurstelling echter bevond hij bij aankomst te Laguaijra, dat de revolutionairen zich hadden meester gemaakt van alle zich in de haven bevindende schepen, hetgeen hem verpligtte zich naar Porto Cabello te begeven, hetgeen hij deed door eene met twee inlanders bemande roeiboot te huren, die hem naar laatstgenoemde, omstreeks zeventig mijlen van Laguaijra gelegene, plaats bragt. Het was op dat tijdstip eene gewaagde onderneming, om de Caraibische zee in eene opene boot overtesteken. Hij was echter zoo gelukkig van de overtogt zonder hindernis binnen vier en twintig uren te volbrengen. — Van Porto Cabello ging de reis over Philadelphia naar Washington, waar hij zijne depêches aan Generaal Cass afgaf en daarna naar New-York terugkeerde.

EEN KEIZERLIJK BUDGET.

Maria Theresia, de keizerin van Oostenrijk, die zich, meer misschien dan eenig vorst gedaan heeft, met de belangen van haar rijk bezig hield, had op zekere dag tijd genoeg om zich met haar eigen huishouden te bemoeijen, en begon (onze Nederlandsche dames zouden het haar *keukenboekje* noemen) hare *huishouding van staat* eens in te zien. Onder andere vond zij daarop voor 4000 florijnen *pieterselie* opgeteekend.

Dat het overige daarmede in overeenstemming was, bewijst de volgende opgave van één jaar.

„Aan de keizerin-weduwe, Amalia Wilhelmina, 12 *pinten* Hongaarsche wijn bij haar souper.

Twee okshoofden Tokaijer, om het brood der papegaaijen van H. M. in te doopen.

Voor *een bad* voor H. M. vijftien emmers wijn.

Het is moeijelijk over het totaal van het budget te oordeelen, maar dit is zeker, dat iedere zorgvuldige en nadenkende huismoeder kan begrijpen, dat hare keizerlijke majesteit *bestolen* werd.

Met eene andere keizerin, Catharina de groote van Rusland, ging het niet beter. Deze vorstin vond op haar budget het volgende:

Den 16den Januarij 7000 *roebels* aan *kaarsen*, Hierover was zij zeer verwonderd en verzocht de noodige inlichtingen.

Deze kwamen hierop neder, dat er *ééne* kaars gekocht was en wel onder de volgende omstandigheden:

De grootvorst had dien dag een jagtpartij bijgewoond en was zeer verkouden teruggekomen: zijne lippen waren gescheurd. Welk middel zou hier wel het beste zijn?

Alle hovelingen gaven den raad, dat voor een prins, even als voor ieder ander mensch, kaarsvet het beste geneesmiddel was. Er werd bevel gegeven eene kaars te brengen en daar het scheen dat er in het paleis geene aanwezig was, liet de kamerdienaar er eene koopen. Daar hij echter den prijs van ééne kaars te weinig vond voor een vorst, schreef hij daarvoor 20 *roebels* op.

De chef der kamerdienaars vond dit te weinig, en zette eene 0 achter het cijfer.

De onder-intendant, die de optelling en vermenigvuldiging nog beter verstond, maakte de rekening tot 2000 roebels.

De intendant voegde er nogmaals een cijfer bij en eindelijk was het montant, nadat de rekening nog door verschillende handen gegaan was tot de hoogte van 7000 *roebels* geklommen.

Lodewijk XVIII scheen ook ondervinding genoeg opgedaan te hebben, want in 1822 besloot hij eene verandering in het bestuur zijner hofhouding te brengen, en zeide: „ik heb berekend, dat één ei mij tot nu toe 50 francs gekost heeft."

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Augustus 19	Netderl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„ —	„ „	Atiat Toolbarie.	Sech Abd. Bahaweris.	Amboina.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Augustus 19	Nederlandsche	Kandanghauer.	W. Zeelt.	Nederl. via Probolingo.
„ —	Nederl. Ind.	Arachman.	Mohm. Seman.	Banjermassing.
„ 20	Nederlandsche	Vriendschap.	J. Buijs.	Nederl. via Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Alcor.	F. J. van Oppen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Fransche	Marie Gabrielle.	Ropers.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Henricus Ferdinand.	Lodewijks.	Golf van Perzie.	„ „ „ „
„	Schoon Verbond.	Borcherts.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Utrecht.	Jaski.	Nederland.	„ „ „
„	Elisabeth Antonia.	Jansen.	„	„ „ „
„	Colombine.	Malbran.	„	„ „ „
„	Metalen Kruis.	Zuurdeeg.	„	„ „ „
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
Engelsche	Thames.	M. Luckse.	Amsterdam.	McMillan Marten & Co.
Ned. Ind.	Lie Tjin Tik.	Tjia Oen Tap.	In reparatie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Bantam.	B. G. van der Bolck.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
Nederlandsche	Anna Maria Wilhelmina.	Jansen.	Nederland.	B. Kopersmit „ „
Ned. Ind.	Stoomschip Menado.	A. Couteron.	De Moluccos.	„ „ „ „
„ „	„ Macassar.	Smith.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Economist.	J. C. S. Olivier.	Amsteraam.	P. Kervel „ „

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Madura, Gedeh, Ardjoeno; de schepen Sea Bird, Schoon Verbond, Dominion, Thames, Marie Gabrielle, de Stad Utrecht, Al Oosmanie, Elizabeth Anthonia, Agamemnon, Wassenaar, Gana Salim, Metalen Kruis en Zaanstroom; de stoomschepen Menado, Banda en Makasser; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskour, Goansien, Johannes Hendrikus Ferdinand, Hoksing, Alcor, Joedul Barie, Colombine, Fanny Fisher, Crouch Brothers, Ana Serie, Bacht Mastora, L'Amitié en Attiat Toolbarie; de brik Bantam; de schoeners Bientang Timor, Sarie Tengaroong, Hiatlie en Anna Maria Wilhelmina; de kotter Little Tot.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

9 Augustus. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Achmat, van Pasoeroean den 4 Augustus.

10 Augustus. De Ned. Ind. bark *Djoedool Barie*, gezagv. Sech Hassan bin Alie Makawie, van Grissee den 5 Augustus.

13 Augustus. De Ned. Ind. bark *IJdroesie*, gezagv. Said Abdulla bin Alie Bafagie, van Grissee den 7 Augustus.

VERTROKKEN.

9 Augustus. De Ned. Ind. bark *Hawiel Haer*, gezagv. Sech Sehan bie Said Baoeseer, over Samarang en Batavia naar Padang; de Ned. Ind. bark *Naim Balgijer*, gezagv. Sech Abdola bin Salim Beljoen, naar Pekalongan.

12 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sahak, naar Banjoewangie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De kotter Noorsasie; de schoeners, Sophia, Maria, Mansoer, Almashoor, Mifrijool Moelook en Carolina; de barken Djoedool Barie en IJdroesie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 19den tot en met den 21sten Augustus 1859.

AANVOER.

Van Nederland per het Ned. schip *Metalen Kruis*, gezagv. Zuurdeeg, agenten Schimmelpenninck & Co.

93 balen en kisten manufacturen, 600 vaatjes boter, 112 kistjes provisien, 22 kisten bier, 25 kelders genever, 3 kisten wijn, 4 collies monsters, 43 collies koopmanschappen, 12 balen, jutte zakken, Schimmelpenninck & Co; 18 balen jutte zakken, 200 vaatjes boter, P. Kervel & Co; 50 manden mineraal water, 1 kist koopmanschappen, 1 kist boekwerken, Gebr. van Delden; 2 kisten ijzeren brandkasten, Deeleman; 44 kisten en balen manufacturen, 2 kistjes monsters, 47 collies koopmanschappen, B. J. Van Eck & Co; 63 kisten meubelen, 1 brandkast, 1 kist sigaren, 13 collies koopmanschappen, Adam & Co; 6 manden mineraal water; 1 kist sigaren, 1 kisje diversen, van den Broek; 2 kisten manufacturen en kramerijen, Kiel; 1 kist koopmanschappen, Hasselman; 2 kisten diversen, van der Ven; 20 kisten koopmanschappen, 52 pakken koffijzakken, Fraser Eaton & Co; 2 kisten manufacturen en speelgoed, van der Linden; 1 kistje barometer glazen, Klaarman; 18 kistjes likeuren, Hissink; 1 vaatje kanarie zaad, G. C. Bohl; 50 vaatjes boter, van Tijen; 96 diverse ijzers, 1448 schrijnkettings, 5 vaatjes ijzerwerk, 19 stuks dommekrachten, van Lakerveld & Co; 3 kistjes suikerwerk, Major Matzen & Co; 25 vaatjes boter, 15 kistjes kaas, Broekman; 9 collies koopmanschappen, Curtis & Co; 1 kistje bloembollen en zaden, C. Vreede; 1 geëmballeerd pakje, Kreijenberg; 18 collies dranken, van der Palm; 4 manden bier, Onnen, 7 kisten koopmanschappen, Karthaus & Melchers; 1 kist familieportretten, van den Broek; 1 kist diverse goederen, van Limburg Stirum; 1 kist onbekend, van den Berg; 2 kisten diverse, diverse personen; 1 kist onbekend, Kooiman; 100 vaatjes spijkers, 2 kisten koopmanschappen en kleinigheden, Order.

Van Moluccos per de Ned. Ind. bark *Atiattool Barie*, gezagv. Sech Abdulla Bahawan, agent Gezagvoerder

13 picols wortelhout, 50 picols wilde noten, 10 picols trassie, 31 kisten kajoe-poeti olie, 328 stuks planken en kleinigheden, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. Ind schip *Kandanghauer*, gezagv. W. Zeilt.

75 picols rotting N. H. M.

Naar Moluccos, Macassar en Timoor per de Ned. Ind. stoomboot *Menado*, gezagv. A. Couteron.

2 kisten gedr. sarongs. McMillan Marten & Co; 35 kisten inhd. lijnwaden, J. F. Van Leeuwen & Co; 1 baal garen, 3 kisten geweren, 5 kisten ijzerwaren, Kruer von Oven & Co; 1 baal ginghangs, Fraser Eaton & Co; 4 collis ijzerwerk, 4 kisten manufacturen, 7 kisten roode wijn, 5 kisten brandy, Schimmelpenninck & Co; 10 picols groene katjang, L. G. van Lakerveld & Co; 7 kisten thee, 3 picols spijkers, 40 kisten zeep, 30 picols rijst, 10 kisten zeep, 18 picols suiker, 17 kisten indh. manufacturen en kleinigheden, Nash; 80 kelders arak, 4 kisten wijn, 4 kisten rhijnwijn, 3 kisten champagne, 4 kisten madera, 12 kisten roode wijn, 5 kisten brandij en kleinigheden, Schimmelpenninck & Co; 1 kist provisien, Asschenbergh & Co; 1 vat boslemmer messen, 5 kisten inhd. zilveren munt, 1601 kannen arak en kleinigheden, Nash; 2 manden aardewerk, 1 kist spiegels, Thomas; 2 kisten saroongs, J. F. van Leeuwen & Co; 10 kisten roode wijn, Geb. van Delden; 1 kist regaal, Asschenbergh & Co en diverse kleinigheden.

Naar Bandjarmassing per de Ned. Ind. bark *Al Rachmanie*, gez. Mohamat Seman.

6 kisten jav. sigaren, *f* 9630 aan zilveren munt en kleinigheden, Gezagvoerder.

Naar Nederland via Passaroeang per het Ned. schip *Vriendschap*, gezagv. F. Buijs.

3600$^{87}/_{106}$ picols suiker, 150 picols rotting, 2 kisten boeken, 1 kist schilderijen, 1 kist schilder-gereedschappen, 1 kist porcelein, 1 kist kleederen, 2 kisten kleer- en boeken-kast, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* $15^{3}/_{4}$ à *f* 16.—
KOFFIJ per picol *f* 27.—
RIJST (CARGA) per koijang *f* 105 à *f* 110.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 135 à *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 150 à *f* 250.—
ARAK per legger. Nominaal. *f* 60.—
OLIE (KLAPPER) *f* 16 à *f* 17.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 9 à *f* .10—
WISSELKOERS 97%.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & Z. te *Rotterdam*, bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.